

REPUBLIKA HRVATSKA
MINISTARSTVO FINANCIJA

KLASA: 421-01/19-01/23
URBROJ: 513-06-02-20-20
Zagreb, 23. lipnja 2020.

HRVATSKI OPERATOR
TRŽIŠTA ENERGIJE d.o.o.
n/p g. Boris Abramović, direktor

PREDMET: Prijedlog Programa državnih potpora za sustav poticanja proizvodnje električne energije iz obnovljivih izvora energije i visokoučinkovite kogeneracije
- *mišljenje, daje se*

Poštovani,

Ministarstvo financija zaprimilo je od Hrvatskog operatora tržišta energije d.o.o. (dalje: HROTE) dopis (KLASA: 3120-02/19-02/17, URBROJ: 251-544-07-20-6 od 18. lipnja 2020. godine) kojim se dostavlja na mišljenje **Prijedlog Programa državnih potpora za sustav poticanja proizvodnje električne energije iz obnovljivih izvora energije i visokoučinkovite kogeneracije** (dalje: prijedlog Programa), sukladno odredbama članka 9. stavka 2. Zakona o državnim potporama („Narodne novine“ broj 47/14 i 69/17; dalje: ZDP).

Predmetni prijedlog Programa dostavljen je u skladu s odredbom članka 9. stavka 1. ZDP-a prema kojem davatelj potpore dostavlja Ministarstvu financija prijedlog programa državne potpore izuzete od obveze prijave Europskoj komisiji radi davanja mišljenja o usklađenosti sadržaja prijedloga sa smjernicama politike državnih potpora Republike Hrvatske i pravilima o državnim potporama, konkretno pravilima iz **Uredbe Komisije (EU) br. 651/2014 od 17. lipnja 2014. o ocjenjivanju određenih kategorija potpora spojivima s unutarnjim tržištem u primjeni članaka 107. i 108. Ugovora (SL L 187, 26.6.2014., str. 1.; dalje: Uredba br. 651/2014)**, kako je izmijenjena i dopunjena **Uredbom Komisije (EU) 2017/1084 od 14. lipnja 2017. o izmjeni Uredbe (EU) br. 651/2014 u vezi s potporama za infrastrukture luka i zračnih luka, pragova za prijavu potpora za kulturu i očuvanje baštine i za potpore za sportsku i višenamjensku rekreativnu infrastrukturu te regionalnih operativnih programa potpora za najudaljenije regije i o izmjeni Uredbe (EU) br. 702/2014 u vezi s izračunavanjem prihvatljivih troškova (SL L 156, 20.6.2017., str. 1.; dalje: Uredba br. 2017/1084)**.

Budući da je temeljem odredbe članka 9. stavka 4. ZDP-a Ministarstvo financija smatralo da prijedlog Programa nije u dovoljnoj mjeri usklađen s pravilima o državnim potporama iz

spomenutih Uredbi, predložilo je davatelju državne potpore izmjene i dopune dostavljenog prijedloga Programa u pisanom obliku radi postizanja usklađenosti te je, u nekoliko navrata tijekom lipnja 2020. godine, zatražilo dostavu dodatnih pojašnjenja. Na navedene zahtjeve HROTE je uspješno odgovorio te je konačnu verziju izmijenjenog i dopunjenog prijedloga Programa, putem Registra državnih potpora, dostavio Ministarstvu financija 23. lipnja 2020. godine.

Uvidom u konačni prijedlog Programa Ministarstvo financija je utvrdilo da se isti temelji na principima dodjele državnih potpora sukladno Uredbi br. 651/2014, kako je izmijenjena i dopunjena Uredbom br. 2017/1084 te da je usklađen s pravilima o državnim potporama za zaštitu okoliša, točnije pravilima o operativnim potporama za promicanje električne energije iz obnovljivih izvora te operativnim potporama za promicanje energije iz obnovljivih izvora u malim postrojenjima iz Uredbe br. 651/2014 i Uredbe br. 2017/1084. Stoga, temeljem odredbi članka 9. stavka 2. ZDP-a Ministarstvo financija daje mišljenje kako slijedi u nastavku.

Predmetni prijedlog Programa sadrži sve potrebne elemente koje bi trebao sadržavati prijedlog programa državne potpore sukladan pravilima navedenih Uredbi, i to: davatelja potpore, pravnu osnovu, cilj dodjele potpore, korisnika, instrumente i kategoriju potpore, područje primjene, prihvatljive troškove, iznos i maksimalne intenzitete za dodjelu potpore, pragove za prijavu Europskoj komisiji, odredbe o zbrajanju, objavljivanju, informacijama i praćenju potpora, učinku poticaja te relevantne definicije i druge posebne odredbe. U nastavku su navedeni pojedini bitni elementi predmetnog prijedloga Programa.

1. Naziv prijedloga državne potpore: Prijedlog Programa državnih potpora za sustav poticanja proizvodnje električne energije iz obnovljivih izvora energije i visokoučinkovite kogeneracije

2. Davatelj državne potpore: HRVATSKI OPERATOR TRŽIŠTA ELEKTRIČNE ENERGIJE - HROTE d.o.o. za organiziranje tržišta električne energije i plina (točka 5. prijedloga Programa)

3. Pravna osnova za dodjelu državne potpore: Prijedlog Programa donosi se temeljem odredbe članka 27. stavka 1. Zakona o obnovljivim izvorima energije i visokoučinkovitoj kogeneraciji („Narodne novine“ broj 100/15, 123/16, 131/17, 111/18; dalje: Zakon OIEiVUK) te odredbe članka 5. stavka 1. Uredbe o kvotama za poticanje proizvodnje električne energije iz obnovljivih izvora energije i visokoučinkovitih kogeneracija („Narodne novine“ broj 57/20; dalje: Uredba o kvotama).

Pravnu osnovu također čine i: Uredba Komisije (EU) br. 651/2014 od 17. lipnja 2014. o ocjenjivanju određenih kategorija potpora spojivima s unutarnjim tržištem u primjeni članaka 107. i 108. (Službeni list EU, L 187, 26.6.2014, s. 1–78), Uredba Komisije (EU) 2017/1084 od 14. lipnja 2017. o izmjeni Uredbe (EU) br. 651/2014 vezi s potporama za infrastrukture luka i zračnih luka, pragova za prijavu potpora za kulturu i očuvanje baštine i za potpore za sportsku i višenamjensku rekreativnu infrastrukturu te regionalnih operativnih programa potpora za najudaljenije regije i o izmjeni Uredbe (EU) br. 702/2014 u vezi s izračunavanjem prihvatljivih troškova (Tekst značajan za EGP) (Službeni list EU, L 156, 20.6.2017, p. 1–18); Uredba (EU) 2018/1999 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. prosinca 2018. o upravljanju energetskom unijom i djelovanjem u području klime, izmjeni uredaba (EZ) br. 663/2009 i (EZ) br. 715/2009 Europskog parlamenta i Vijeća, direktiva 94/22/EZ, 98/70/EZ, 2009/31/EZ, 2009/73/EZ, 2010/31/EU, 2012/27/EU i 2013/30/EU Europskog parlamenta i Vijeća, Direktiva Vijeća

2009/119/EZ i (EU) 2015/652 te stavljanju izvan snage Uredbe (EU) br. 525/2013 Europskog parlamenta i Vijeća (Tekst značajan za EGP) (Službeni list EU, L 328, 21.12.2018, s. 1–77); Strategija energetskega razvoja Republike Hrvatske do 2030. s pogledom na 2050. godinu; Integrirani energetska i klimatska plan za razdoblje od 2021. do 2030. godine; Zakon o energiji („Narodne novine“ broj 120/12, 14/14, 95/15, 102/15, 68/18); Zakon o obnovljivim izvorima energije i visokoučinkovitoj kogeneraciji („Narodne novine“, broj 100/15, 123/16, 131/17, 111/18); Zakon o tržištu električne energije („Narodne novine“ broj 22/13, 95/15, 102/15, 68/18); Zakon o državnim potporama („Narodne novine“ broj: 47/14, 69/17; dalje: ZDP); Zakon o porezu na dobit („Narodne novine“ broj 77/04, 90/05, 57/06, 146/08, 80/10, 22/12, 148/13, 143/14, 50/16, 115/16, 106/18); Uredba o izmjenama i dopunama Uredbe o poticanju proizvodnje električne energije iz obnovljivih izvora energije i visokoučinkovitih kogeneracija („Narodne novine“, broj 116/18 i 60/2); Uredba o kvotama za poticanje proizvodnje električne energije iz obnovljivih izvora energije i visokoučinkovitih kogeneracija („Narodne novine“ broj 57/20); Uredba o udjelu u neto isporučenoj električnoj energiji povlaštenih proizvođača koje su opskrbljivači električne energije dužni preuzeti od operatora tržišta električne energije („Narodne novine“, broj 119/19); Odluka o naknadi za obnovljive izvore energije i visokoučinkovitu kogeneraciju („Narodne novine“ broj 57/20); Pravilnik o stjecanju statusa povlaštenog proizvođača električne energije („Narodne novine“ broj 132/13, 81/14, 93/14, 24/15, 110/15); Pravilnik o kriterijima za izdavanje energetskega odobrenja za proizvodna postrojenja („Narodne novine“ broj 5/20); Pravilnik o izradi analize troškova i koristi („Narodne novine“ broj 100/19) (točka 1. prijedloga Programa).

4. Cilj državne potpore: Potpora koja se dodjeljuje u okviru ovog prijedloga Programa usmjerena je na otklanjanje tržišnog nedostatka vezanog uz negativne vanjske učinke na tržištu električne energije, stvaranjem uvjeta putem poticaja za povećanje udjela obnovljivih izvora energije (dalje: OIE) u ukupnoj proizvodnji energije, kao i povećanju energetske efikasnosti kroz poticanje visokoučinkovite kogeneracije (dalje: VUK). Cilj Programa je i omogućavanje ispunjenja obveza iz Strategija energetskega razvoja Republike Hrvatske do 2030. s pogledom na 2050. godinu, temeljem koje je smjer razvoja energetskega sektora u Republici Hrvatskoj određen prema smanjenju ovisnosti o uvozu energije, osiguravanju dugoročne održivosti energetskega sektora, postizanju pozitivnih makroekonomskih efekata investiranja u energetska sektor te usklađivanja s Agendom Europske unije o dugoročnom razvoju (EU SET – plan 2050).

Predmetnim prijedlogom Programa uspostavlja se financijski okvir za poticanje obnovljivih izvora energije, i to kroz mjere državne potpore u obliku zajamčene cijene koja se može dodijeliti samo za mala postrojenja (sunčane elektrane, hidroelektrane, elektrane koje koriste biomasu i bioplin) te u obliku tržišne premije za postrojenja čija instalirana snaga prelazi 500 kW (elektrane na biomasu i bioplin) (točka 3. prijedloga Programa).

5. Korisnici državne potpore: Mali, srednji i veliki poduzetnici, kao i fizičke osobe koje su stekle status povlaštenog proizvođača za proizvodnju električne energije iz OIE odnosno u slučaju jednostavne građevine koje imaju sklopljen ugovor o korištenju elektroenergetske mreže s operatorom distribucijskog sustava (točka 6. prijedloga Programa).

6. Instrumenti državne potpore: Oblici kroz koje se potpora dodjeljuje su tržišna premija i zajamčena otkupna cijena (točka 7. prijedloga Programa).

7. Kategorija državne potpore: Potpore za zaštitu okoliša, i to: operativne potpore za promicanje električne energije iz obnovljivih izvora sukladno odredbama članka 42. Uredbe br. 651/2014 i Uredbe br. 2017/1084 te operativne potpore za promicanje energije iz obnovljivih

izvora u malim postrojenjima sukladno odredbama članka 43. istih Uredbi (točka 4. prijedloga Programa).

8. Područje primjene programa državne potpore: Potpore u okviru ovog prijedloga Programa ne mogu se dodijeliti poduzetnicima u teškoćama, sukladno definiciji poduzetnika u teškoćama iz članka 2. točke 18. Uredbe br. 651/2014. Također, dodjela potpore u okviru predmetnog prijedloga Programa ispunjava i druge uvjete iz članka 1. Uredbe br. 651/2014 i Uredbe br. 2017/1084, a koji se odnose na područje primjene navedenih Uredbi (točka 6.1. prijedloga Programa).

9. Intenzitet potpore i prihvatljivi troškovi: Prema odredbama članka 7. Uredbe br. 651/2014 i Uredbe br. 2017/1084 za izračun intenziteta potpore i prihvatljivih troškova, svi iznosi koji se koriste za dodjelu predmetnih potpora trebaju biti iznosi prije odbitka poreza i drugih naknada. Davatelj potpore također treba osigurati da prihvatljivi troškovi budu popraćeni pisanim dokazima koji trebaju biti jasni, konkretni i ažurirani.

U skladu s odredbom članka 42. stavka 5. Uredbe br. 651/2014, potpore se dodjeljuju u obliku premija povrh tržišne cijene pri čemu proizvođači električnu energiju prodaju izravno na tržištu. Nadalje, sukladno odredbi članka 43. stavka 5. Uredbe br. 651/2014, potpore po jedinici energije ne premašuju razliku između ukupnih srednjih troškova proizvodnje električne energije iz dotičnog OIE i tržišne cijene dotičnog oblika električne energije (točka 8. prijedloga Programa).

10. Iznosi državne potpore i pragovi za prijavu državne potpore Europskoj komisiji:

Ukupno planirana potpora za poticanje tržišnom premijom iznosi 1.107.673.120,00 kuna odnosno 149.081.174,00 eura preračunato prema srednjem tečaju HNB-a za euro na dan: 10. ožujka 2020. - 1 euro = 7,498812 kuna. Time je ispunjen uvjet (najviši propisani prag) iz članka 4. stavka 1. točke (v) Uredbe br. 651/2014 prema kojem se potpore dodjeljuju na temelju konkurentnog natječajnog postupka čija vrijednost ne premašuje kunski iznos u protuvrijednosti od 150 milijuna eura godišnje, uzimajući u obzir kombinirani proračun svih obuhvaćenih programa za poticanje proizvodnje električne energije iz OIE i VUK.

Nadalje, ukupno planirana sredstva potpore za poticanje otkupa zajamčenom cijenom iznosi 2.528.778.000,00 kuna odnosno 340.346.972,00 eura preračunato prema srednjem tečaju HNB-a za euro na dan: 10. ožujka 2020. - 1 euro = 7,498812 kuna, čime ukupni iznos ove potpore ne prelazi najviši prag propisan odredbom članka 4. stavka 1. točke (v) Uredbe br. 651/2014 odnosno kunski iznos u protuvrijednosti od 15 milijuna eura po poduzetniku po projektu (točka 10.2. prijedloga Programa).

11. Kumulacija državnih potpora: Prema odredbama članka 8. Uredbe br. 651/2014 i Uredbe br. 2017/1084, pri određivanju poštuju li se propisani pragovi iz članka 4. stavka 1. točke (v) navedenih Uredbi i maksimalni intenziteti predmetnih kategorija potpora, u obzir se uzima ukupni iznos državnih potpora za djelatnost, projekt ili poduzetnika kojima se dodjeljuje predmetna potpora. Također, u prijedlogu Programa navedeni su i ostali propisani uvjeti iz navedenih Uredbi koji moraju biti zadovoljeni u pogledu kumulacije potpora (točka 11. prijedloga Programa).

12. Posebne odredbe u pogledu operativnih potpora za promicanje električne energije iz OIE, uključujući i one u malim postrojenjima: Sukladno odredbama članka 42. Uredbe br.

651/2014 i Uredbe br. 2017/1084, predmetne potpore dodjeljuju se u konkurentnom natječajnom postupku na temelju jasnih, transparentnih i nediskriminirajućih kriterija, koji će biti otvoreni svim proizvođačima električne energije iz obnovljivih izvora energije na nediskriminirajućoj osnovi. Također, natječajni postupak je ograničen samo za određene tehnologije proizvodnih postrojenja (sunčane elektrane, bioplinska postrojenja, postrojenja na biomasu i hidroelektrane) koja koriste OIE i VUK, radi postizanja raznolikosti i stabilnosti mreže. Iznos potpore ne prelazi razliku između niveliranog troška proizvodnje električne energije i tržišne cijene određene tehnologije, pri čemu se ostvaruje prihvatljiv povrat na uloženi kapital. Potpore se dodjeljuju isključivo za nova postrojenja i samo za razdoblje amortizacije od 12 godina, dok se svaka druga potpora dodijeljena za iste opravdane troškove mora oduzeti od predmetne potpore. Pri tom su uzeti samo opravdani troškovi za ostvarivanje zacrtanih ciljeva (točka 3. i 7.3. prijedloga Programa).

13. Učinak poticaja: Slijedom odredbi članka 6. stavka 2. Uredbe br. 651/2014, predmetni prijedlog Programa primjenjuje se samo na potpore za zaštitu okoliša koje imaju učinak poticaja odnosno ukoliko je pisani zahtjev za dodjelom potpora podnesen prije početka radova. Predmetna mjera je razmjerna jer su predviđeni iznosi potpore ograničeni na najmanju moguću razinu te odgovaraju dodatnim troškovima potrebnim za ostvarivanje cilja s obzirom da se bez ovakve potpore ne bi uspjeli realizirati planirani ciljevi (točka 3.1. prijedloga Programa).

14. Trajanje programa: Državne potpore u okviru ovog prijedloga Programa mogu se dodijeliti od dana njegovog stupanja na snagu, a najkasnije do 31. prosinca 2020. godine (točka 9. prijedloga Programa).

15. Objavljivanje, informacije i praćenje državnih potpora: U skladu s odredbama članka 9. Uredbe br. 651/2014, predmetni prijedlog Program državnih potpora, nakon njegovog stupanja na snagu, bit će objavljen na službenim stranicama davatelja potpore. HROTE će voditi evidenciju, izvještavati Europsku komisiju i nadležna tijela u Republici Hrvatskoj o provedbi Programa i dodijeljenim potporama odnosno osigurati raspoloživost informacija i dokumentacije u cilju dokazivanja da su potpore iz Programa dodijeljene sukladno Uredbi br. 651/2014 i Uredbi br. 2017/1084. HROTE se također obvezuje evidenciju o potporama čuvati najmanje 10 godina od datuma dodjele posljednje potpore iz Programa. Pored toga, HROTE će, putem Ministarstva financija, u roku od 20 dana od dana donošenja ovog Programa, dostaviti Europskoj komisiji sve potrebne informacije za praćenje njegove primjene, sukladno odredbama članka 11. i 12. navedenih Uredbi (točka 12. prijedloga Programa).

16. Definicije: Točka 2. prijedloga Programa obuhvaća sve relevantne definicije iz članka 2. Uredbe br. 651/2014 i Uredbe br. 2017/1084, uključujući opće definicije, kao i posebne definicije koje se primjenjuju na potpore za zaštitu okoliša.

Slijedom svega navedenog, Ministarstvo financija, u skladu s odredbama članka 9. stavka 2. ZDP-a, daje mišljenje da je predmetni Prijedlog Programa u skladu s pravilima o državnim potporama za zaštitu okoliša iz Uredbe br. 651/2014 i Uredbe br. 2017/1084 te Smjernicama politike državnih potpora za razdoblje 2020. – 2022. sadržanima u Odluci o donošenju Smjernica politike državnih potpora za razdoblje 2020. – 2022. („Narodne novine“ broj 123/19).

S obzirom da se potpore sadržane u ovom prijedlogu Programa temelje na odredbama navedenih Uredbi, posebno želimo skrenuti pozornost da će se, za sva pitanja koja nisu uređena ovim prijedlogom Programa, kao i u slučaju suprotnosti neke od odredbi

Programa s odredbama iz Uredbe br. 651/2014 i Uredbe br. 2017/1084, primjenjivati odredbe navedenih Uredbi.

Također, ističemo da odredbe članka 10. Uredbe br. 651/2014 propisuju da, ako država članica dodijeli potporu, koja je navodno izuzeta od obveze prijave na temelju ove Uredbe, a da nisu ispunjeni uvjeti utvrđeni u poglavljima I. do III. Uredbe, Europska komisija može (nakon što je dotičnoj državi članici dala mogućnost da se očituje) donijeti odluku u kojoj se navodi da sve buduće mjere, koje donosi dotična država članica Europske unije, a koje bi inače ispunjavale zahtjeve iz ove Uredbe, ili dio njih, moraju biti prijavljene Europskoj komisiji u skladu s člankom 108. stavkom 3. Ugovora o funkcioniranju Europske unije. U tom slučaju, mjere koje su podložne obvezi prijave mogu se ograničiti na mjere kojima se dodjeljuje određena vrsta potpore ili u korist određenih korisnika ili na mjere potpore koje su donijela određena tijela uprave dotičnih država članica.

Konačno, Ministarstvo financija ovim putem ukazuje na odredbe članka 11. Uredbe br. 651/2014 koje propisuju da je u roku od 20 radnih dana od dana stupanja na snagu Programa potpore o samom Programu potrebno obavijestiti Europsku komisiju u standardiziranom obliku utvrđenom u Prilogu II. Uredbe br. 651/2014 i njezinih izmjena u Uredbi br. 2017/1084. Konkretno, Ministarstvo financija ovu obvezu izvršava putem posebnog elektroničkog sustava (SANI sustav – engl. *State Aid Notification Interactive*).

Da bi Ministarstvo financija moglo ispuniti navedenu obvezu, ovim putem **molimo davatelja državne potpore da u roku od 8 dana od dana stupanja na snagu Programa obavijesti Ministarstvo financija o točnom datumu stupanja Programa na snagu, a koji datum mora biti kasniji od datuma izdavanja ovog mišljenja, kao i o mrežnoj stranici odnosno izravnoj web-poveznici davatelja potpore na kojoj je Program objavljen. U navedenom roku potrebno je također dostaviti potpisani Program koji je stupio na snagu, kao i pravilno ispunjen Prilog II. Uredbe br. 651/2014 i Uredbe br. 2017/1084 (čiji su sastavni dijelovi i točan datum stupanja Programa na snagu kao i web-poveznica na kojoj je Program objavljen) jer upravo putem informacija iz Priloga II. Uredbe br. 651/2014 i Uredbe br. 2017/1084 Ministarstvo financija obavještava Europsku komisiju o Programu.**

S poštovanjem,

**POTPREDSJEDNIK VLADE REPUBLIKE HRVATSKE
I MINISTAR FINACIJA**

dr. sc. Zdravko Marić